

โครงการประชุมวิชาการ ประจำปี 2561 (สำหรับแหล่งฝึก)
เรื่อง “การพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ร่วมสมัย และการวิจัยทางการพยาบาล”
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักการและเหตุผล

การบรรลุเป้าหมายอนามัยแม่และเด็กถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของความสำเร็จด้านสาธารณสุขของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายในการลดอัตราการตายของมารดาและเด็กทารก ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายย่อยของเป้าหมายหลักตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2559-2573 (Sustainable Development Goals : SDGs) :ซึ่งเป็นวาระการพัฒนาใหม่ของโลกที่ทุกประเทศจะบรรลุเป้าหมายสังคมที่เจริญแล้วในอีก 15 ปีข้างหน้า (กระทรวงสาธารณสุข, 2559) สำหรับประเทศไทยมีนโยบายและยุทธศาสตร์และแผนงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็กมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาตัวเลขเป้าหมายของแผนระยะยาว 15 ปี ดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้ลดอัตราการตายของมารดาที่เกี่ยวข้องกับการคลอดให้ไม่เกิน 70 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน พบว่า ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายแล้ว จากสถิติชีพ พบว่า ในปี 2555, 2556, 2557, 2558 และ 2559 พบการตายของมารดาเท่ากับ 17.6, 22.2, 23.3, 24.6 และ 26.6 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน (กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ขณะที่อัตราการตายเด็กต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน พบเท่ากับ 6.8, 6.4, 6.5, 6.2, และ 6.4 ตามลำดับ อัตราตายเด็กต่ำกว่า 5 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน พบเท่ากับ 9.1, 8.7, 8.8, 8.6 และ 8.8

แม้ว่าประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายของ SDGs แล้ว แต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) คือ 13 คนต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน เมื่อพิจารณาสาเหตุการตาย พบว่า 1 ใน 3 เกิดจากการบริหารจัดการการคลอด และ 2 ใน 3 มารดาที่ตายเป็นผู้ที่มีโรคหรือ ภาวะโรคบางอย่างอยู่ก่อนแล้ว เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ ในส่วนของสุขภาพทารก แม้อัตราการตายจะมีแนวโน้มลดลง แต่ยังพบปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย คิดเป็นร้อยละที่สูงกว่าเกณฑ์ และยังพบภาวะทารกแรกเกิดขาดออกซิเจนคิดเป็นร้อยละที่สูง (กระทรวงสาธารณสุข, 2559; 2560) นอกจากนี้ปัญหาที่พบว่ารุนแรงมากขึ้น คือการตั้งครรภ์ของสตรีอายุ 15-19 ปี ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ต้องเร่งดำเนินการทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เช่นเดียวกับการแก้ปัญหาสาเหตุการตายของมารดา ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย และทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน การดำเนินงานที่ผ่านมาระหว่างกระทรวงสาธารณสุขใช้กลยุทธ์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง จนถึงแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งยุทธศาสตร์การดำเนินงานครอบคลุมทั้งการพัฒนาระบบการดูแล การส่งเสริมเครือข่ายการทำงานให้เข้มแข็ง การเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยบริการทุกระดับ สร้างความเข้มแข็งของบุคลากรด้านสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย (กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

จากแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่กล่าวถึงข้างต้น เห็นได้ว่า มีการให้ความสำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งของบุคลากร ระบบการดูแล รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในภาพรวมของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่และคาดว่าจะยังคงต่อเนื่องไปในอนาคตหากไม่มีมาตรการที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงปัญหาด้านอนามัยแม่และเด็ก จุดเน้นดังกล่าวหากดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายจะทำให้ปัญหาที่เป็นสาเหตุของการตายมารดาลดลง สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาในกลุ่มมารดาที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งเป็นสาเหตุการตาย

ที่สำคัญอีกทางหนึ่ง บุคลากรโดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพ ที่ทำหน้าที่พยาบาล-ผดุงครรภ์ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เกิดคุณภาพของระบบการดูแลด้านอนามัยแม่และเด็ก หากมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พยาบาลได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสวงหาเครื่องมือที่จะใช้ในการพัฒนาระบบบริการพยาบาลและผดุงครรภ์ให้มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่พึงประสงค์ได้ในที่สุด การวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาคำตอบ การค้นหาแนวทาง กลวิธี ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ แก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ จากการตระหนักถึงความสำคัญนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกลุ่มวิชาการพยาบาลครอบครัว จึงได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง *การพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ร่วมสมัย และการวิจัยทางการพยาบาล*

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการ

1. มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับวิทยาการก้าวหน้าด้านการตรวจวินิจฉัย การรักษา ทางสูติศาสตร์
2. มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลและความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพ
3. มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสถานการณ์ และแนวโน้มทางการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
4. มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับบทบาทพยาบาลและการวิจัยในกลุ่มเสี่ยงสูงทางการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
5. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการวิจัยทางการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
6. ได้ฝึกปฏิบัติการกำหนดปัญหาวิจัยในขอบเขตของการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย

พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 40 คน

ผู้เข้าร่วมโครงการ

คณาจารย์ กลุ่มวิชาการพยาบาลครอบครัว จำนวน 8 คน

คณาจารย์ จำนวน 17 คน

บุคลากร จำนวน 5 คน

รวมทั้งสิ้น 70 คน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ 2 วัน ระหว่าง วันที่ 20-21 มิถุนายน 2561

สถานที่ดำเนินโครงการ

อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างคณะพยาบาลศาสตร์กับแหล่งฝึกในการผลิตผลงานวิจัยและวิชาการในขอบเขตของการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
2. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพบริการทางการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ในแหล่งฝึกเพิ่มมากขึ้น

กำหนดการโครงการประชุมวิชาการ ประจำปี 2561 (สำหรับแหล่งฝึก)
 เรื่อง “การพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ร่วมสมัย และการวิจัยทางการพยาบาล”
 ณ ห้องท่าขอนยาง ชั้น 2 อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 วันที่ 20-21 มิถุนายน 2561

วันที่ เวลา	หัวข้อบรรยาย	วิทยากร
วันที่ 20 มิถุนายน 2561		
08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน	
09.00 - 09.15 น.	พิธีเปิดการประชุมวิชาการ	โดย คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
09.15 - 10.15 น.	บรรยายพิเศษเรื่อง การวิจัยทางการพยาบาล: แนวโน้มและความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพ	รศ.ดร.ดรุณี รุจกรกานต์ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
10.15 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.30 - 12.00 น.	บรรยายเรื่อง สถานการณ์ปัจจุบันในการวินิจฉัย และการรักษาสตรีตั้งครรภ์ ที่มีความเสี่ยงสูงจาก โรคร่วมทางอายุรศาสตร์	พญ.สุทธิวรรณ โสภณวิวัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 - 14.30 น.	วิทยากรก้าวหน้าทางสูติศาสตร์ : การตรวจ วินิจฉัยและการรักษาทารกในครรภ์	ผศ.พญ.รัตนา คำวิสัยศักดิ์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
14.30 - 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
14.45 - 15.45 น.	บทบาทของพยาบาลศูนย์วินิจฉัยและรักษาทารก	พว.พรรณวดี ชาติวิเศษ

วันที่ เวลา	หัวข้อบรรยาย	วิทยากร
	ในครรภ์: ความก้าวหน้าและสถานการณ์ปัจจุบัน	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
15.45 – 16.15 น.	สถานการณ์และแนวโน้มทางการพยาบาล มารดา-ทารก และการผดุงครรภ์	รศ.ดร.พร้อมจิตร ห่อนบุญheim คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
16.15 – 16.30 น.	สรุปผลและเดินทางกลับ	
วันที่ 21 มิถุนายน 2561		
08.30 - 08.45 น.	ลงทะเบียน	
08.45 - 09.15 น.	บรรยาย เรื่อง การวิจัยทางการพยาบาลมารดา- ทารก และการผดุงครรภ์ : แนวคิดและ ความสำคัญต่อผลลัพธ์การพยาบาล	รศ.ดร.พร้อมจิตร ห่อนบุญheim คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
09.15 - 09.45 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีตั้งครรภ์ เสี่ยงสูง : สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น และสตรีตั้งครรภ์ อายุมาก	ผศ.อรัญญา ทองก้อน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
09.45 - 10.15 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีตั้งครรภ์ เสี่ยงสูง : สตรีที่เป็นโรคเบาหวาน	ผศ.ดร.อุมาภรณ์ ก้วสิทธิ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
10.15 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.30 - 11.00 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีที่มีภาวะ ฉุกฉินทาง สูติศาสตร์ : การตกเลือดในระยะ ตั้งครรภ์และระยะคลอด	ผศ.ดร.บุญมี ภูด่านจัว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11.00 – 11.30 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีตั้งครรภ์ที่มี ภาวะ-ความดันโลหิตสูง : ภาวะฉุกฉินในระยะ คลอด	ผศ.ดร.กชพร สิงห์หล้า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11.30 – 12.00 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีที่มีภาวะ ฉุกฉินทางสูติศาสตร์ : ภาวะขาดออกซิเจนของ ทารกในครรภ์	อาจารย์ชลธิลา ราบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 - 13.30 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในสตรีที่มีภาวะ ฉุกฉินทางสูติศาสตร์ : ภาวะได้รับออกซิเจนไม่ เพียงพอของทารกแรกเกิด	อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีโปลา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
13.30 - 14.15 น.	บทบาทพยาบาลและการวิจัยในมารดาหลังคลอด ที่มีภาวะสุขภาพจิตเบี่ยงเบน	ผศ.ดร.กชพร สิงห์หล้า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
14.15 - 14.30 น.	รับประทานอาหารว่าง	

วันที่ เวลา	หัวข้อบรรยาย	วิทยากร
14.30 - 15.15 น.	แบ่งกลุ่มย่อย อภิปรายกลุ่มและกำหนดปัญหาวิจัยในขอบเขตการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์	1. รศ.ดร.พร้อมจิตร์ ท่อนบุญheim 2. ผศ.ดร.กชพร สิงห์หล้า 3. ผศ.ดร.อุมาภรณ์ ก้าวสิทธิ์ 4. อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีโปลา 5. ผศ.อรัญญา ทองก้อน 6. ผศ.ดร.บุญมี ภูदानงัว 7. อาจารย์ชลธิลา ราบุรี 8. อาจารย์เด่นละออง นาเสงี่ยม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
15.15 - 16.00 น.	นำเสนอปัญหาวิจัย	1. รศ.ดร.พร้อมจิตร์ ท่อนบุญheim 2. ผศ.ดร.กชพร สิงห์หล้า 3. ผศ.ดร.อุมาภรณ์ ก้าวสิทธิ์ 4. อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีโปลา 5. ผศ.อรัญญา ทองก้อน 6. ผศ.ดร.บุญมี ภูदानงัว 7. อาจารย์ชลธิลา ราบุรี 8. อาจารย์เด่นละออง นาเสงี่ยม
16.00 - 16.30 น.	สรุปผลและมอบใบประกาศนียบัตร	